

trestant edificaven convents. Només aquell pobre pigmeu, homenic isolat en mig de totes les tempestes socials, tenia prou braó per a bastir amb maons llançats, amb fustes podrides, amb llaunes rovellades, la seva llar.

L'única cosa viva, l'única que ha tingut una voluntat i una energia per a lluitar contra la duresa dels homes i dels elements, ha estat aquest pobre barraqueny que ha posat tot el coratge al servei de la seva necessitat. Els altres, apòstols inclús, no hem tingut ni la seva virior ni la seva constància; quan es faci la història moral del nostre temps, no crec pas que sigui precisament ell el més blasmat.

Vaig intervenir, d'una manera molt secundària, gairebé com a espectador, en la gestació del "Basament del Pervindre", entitat que volia construir una casa-bloc de tota una illa de l'Eixample, on cabien més d'un miler de famílies. Jo, llavors president de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, el qual gentilment havia estatjat el "Basament", vaig contemplar aquella multitud que cada dia anava a apuntar-se per a l'obra i a deixar-li els seus cabals, els pocs que li exigien; si més li n'haguessin demanat, segurament que més n'hauria aportat. I eren gairebé la majoria barraquenys en potència o en latència, que volien fugir-ne o no volien anar a raure a les barraques, que es volien rentar, netejar-se ben bé de tota aquella brutícia, de tota aquella misèria.

Però el "Basament del Pervindre" féu fallida. Tota la bona voluntat dels seus iniciadors i organitzadors, tota la bona voluntat dels seus adherits, totes les angoixes d'aquella gent sense llar i sense recer no foren suficient garantia per trobar cabals, per tirar endavant l'obra magna que hauria estat una mostra del nostre seny i del nostre cor. Totes aquelles forces, tots aquells estaments que més compromesos estaven, en valoritzar aquest seny i aquest cor, feren fallida també, més grossa encara que el de l'entitat, car no trobà en ells escalf ni ajuda l'obra magna que es proposaven aquella colla de caps calents i que freturava a aquella multitud de dissortats.

I si aquells dissortats han estat l'única cosa ferma, coratjosa, què té d'estrany, coneguda la inèrcia dels d'enfront, dels poderosos en intel·ligència i riquesa que restaren plegats de mans i

braços, que avui encara, escarmentats, no confiem més que en ells? Si són els únics que tenen energies sobreres, cal aprofitar-les; si no es fan grans casals, que es basteixin barraques intervingudes, dirigides per persones competents, emmenades a complir un fi urbà o almenys educatiu. És una tendència política i social ajudar i ajudar-se de les forces populars, endegar-les i conduir-les a una finalitat superior, aprofitar totes les activitats collectives per assolir un benefici per a tots. Aprofitem la d'aquests ardis constructors de barraques; puix que una altra tasca segurament més enlairada, possiblement més econòmica, si els comptes del Dr. Tragant són certs, troba una resistència passiva i suïcida.

En altres pobles més sortosos, més avançats en vida corporativa, fruit sempre d'un llarg entrenament democràtic, hom ha aprofitat les forces populars en l'edificació de les cases barates. Les aprofitaven ja abans de la guerra delegant a les cooperatives aquesta edificació, avalant i finançant llur obra, com féu Alemanya; garantint a les mutualitats que es proposaven aquesta mateixa labor amb la cooperació financiera de llurs socis, com les "Building Societies" angleses. Però la post-guerra encara perfilà i ennoblí aquesta tasca amb els Guilds de construcció.

La història i la labor d'aquests Guilds, és noble i encoratjadora.

Començaren a Anglaterra, a Manchester, i són associacions d'obriers del ram de construcció que es comprometen a realitzar part del programa constructiu del Govern i dels Municipis, a preu de cost. A més d'ésser un benefici per al constructor—els particulars també les utilitzaven—és un benefici per als obrers, car se'ls garanteix el treball o el jornal, els dies que, per mal temps, no puguin treballar, contratemps tan freqüent entre els mestres de cases—aquesta despesa fou calculada en 40 lliures per casa—. El Guild es reserva el 6 per 100 del cost total per a pagar les despeses generals.

L'organització dels Guilds és democràtica. El control i la direcció estan en mans dels treballadors. El comitè local anomena el capatàs, però l'obrer no treballa "sota l'esguard d'un capatàs vigilant", sinó per imperatiu "del seu sentiment de l'honor", que l'obliga a una tasca feta a tota consciència.

El cost de l'edificació beneficià d'una gran re-